

Tradycje antyczne i biblijne

dr Krzysztof Gajewski

Zuzanna i starcy

Zuzanna i starcy

Zuzanna

- ▶ „Gdy tylko dziewczęta odeszły, obaj starcy powstali i podbiegli do niej mówiąc: «Oto drzwi ogrodu są zamknięte i nikt nas nie widzi, my zaś pożądamy ciebie. Toteż zgódź się obcować z nami! W przeciwnym razie zaświadczymy przeciw tobie, że był z tobą młodzieniec i dlatego odesłałaś od siebie dziewczęta»” (Dn 13, 19–21)
- ▶ Artemisia Gentileschi

Jan Kochanowski, Zuzanna

I rzekła pannam, żeby się po mydło wróciły,
A wychodząc ogrodne drzwi dobrze opatrzyły.
Skoro wyszły, a ci się dwa z kąta gdzieś wyrwali,
Więc Zuzannę równie w takie słowa namawiali:
"Nie lękaj się, piękna pani, sługi swoje widzisz,
Za które się nigdy, da Bóg, sprawnie nie powstydzisz,
Jedno nam nie chciej być trudna, którzy cię miłujem,
(...)"
"Próżność, pani, będziesz li się dłużej wymawiała,
Używiesz tego z lekkością: rozgniewasz nas sobie,
A my będziemy zobopólnie świadczyć przeciw tobie,
Żeś młodzieńca potajemnie w tym ogrodzie miała
I dlategoś precz od siebie panny odesłała".

Kochanowski a Biblia

- ▶ Westchnęła Zuzanna i powiedziała: «Jestem w trudnym ze wszystkich stron położeniu. Jeżeli to uczynię, zasługuję na śmierć; jeżeli zaś nie uczynię, nie ujdę waszych rąk. Wolę jednak niewinna wpaść w wasze ręce, niż zgrzeszyć wobec Pana» (Dn 13, 22–23).
- ▶ Tu dopiero prawie z płaczem Zuzanna westchnęła, A na swoje niefortunę narzekać poczęła:
"Zewsząd ucisk przyszedł na mię (niestetyż mnie, Panie!)
Bo jeśli się dam namówić, za śmierć mi to stanie.
Z drugiej strony, jeśli zasię wam k woli nie będę,
Jakobym na to patrzyła, że gardła pozbędę.
Ale wolę bez winności od waszych rąk zginąć,
Niż przed Bogiem i przed ludźmi niecnotliwą słynać".

Jan Kochanowski, Zuzanna

Ustawiczne łzy na oczy snu nie dopuściły,
A to twoje w ciężkim płaczu smutne słowa były:
"Na to żeś mię, o przekłeta Fortuno, chowała,
Abych w swoich młodych leciech marnie gardło dała?
Lecz to mniejsza gardła pozbyć, bo ktokolwiek żywie,
Umrzeć musi; na tym wszytka rzecz – umrzeć poczciwie.

Kochanowski a Biblia

- ▶ Gdy ją prowadzono na stracenie, wzbudził Bóg świętego ducha w młodzieńcu imieniem Daniel. Zawołał on donośnym głosem: «Jestem czysty od jej krwi!» Cały zaś lud zwrócił się do niego, mówiąc: «Co oznacza to słowo, które wypowiedziałeś?» (Dn 13, 45–49)
- ▶ Usłyszał Pan jej rzewny płacz i wnet się zlitował, Ruszył ducha w Danijelu, aby ją ratował.
Gdy ją tedy na śmierć wiedli, dziecię zawołało:
"Nie chcę ja być tej krwi winien!" – rzekszy to, milczało.
Wszyscy na on głos stanęli i chcieli koniecznie,
Aby co chciał przez te słowa wyrzekł dostatecznie.

Kochanowski a Biblia

- ▶ Potępiłeś niewinnych i uwalniałeś winnych, chociaż Pan powiedział: "Nie przyczynisz się do śmierci niewinnego i sprawiedliwego". Teraz więc, jeśli ją rzeczywiście widziałeś, powiedz, pod jakim drzewem widziałeś ich obcujących ze sobą?» (Dn 13, 53–54)
- ▶ Nie sądziłeś sprawiedliwie, jakoś być powinien, Skazowałeś krew niewinną, puszczałeś, kto winien. A Pan mówi: "Nie zabijaj męża niewinnego, Nie skazuj na śmierć okrutną człowieka dobrego!" Ale teraz przed wszystkimi daj świadectwo swoje, Pod którymś drzewem widział owo ludzi dwoje?"